პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ფასი ორი შაური

ტარტაროზი

№ 59 | ტფილისი, 1 აგვისტო, 1926 წ. | № 59

ერთი მოქალაქე (მეორეს): ხედავ ტარტაროზს? რამდენი ხანია არ მინახავს, ასე მეგონა: საზღვარგარედ იყო... ნეტავი სად მიდის.?

მეორე: სად მიდის და სოფლად და აგარაკებზე. ყველგან რევიზია და დათვალიერება უნდა მოახდინოს... თანაც უნდა გაიგოს: ყველამ გამოიწერა თუ არა „მუშა“ და „ტარტაროზი“...

ეროვნული

„აშენდა საქართველო“

„ზაფხულობით ბევრი მოსწავლე ახალგაზრდობა აწყდება სოფელს და ეს მდგომარეობა ჩვენ უნდა მოვიხმაროთ სოფლის გაკულტურებისათვის“.
(ერთი გაზეთიდან).

ჩვენი მოსწავლე ახალგაზრდობა, ჩვენი ახალი „ინტელიგენცია“ თავისი ცოდნით და მომზადებით დიდ ღირებულებას ვერ წარმოადგენენ კულტურულ მუშაობისათვის როგორც სოფლად, ისე ქალაქში“.
(მეორე გაზეთიდან).

ტფილისის უნივერსიტეტის სტუდენტი—ვარდენ თავკვახაძე საქართველოს მივარდნილს და „ყრუ“ ადგილიდან არის. იმ მხარედან ერთად ერთია ვარდენ... ალბად იმიტომაც არის, მის მშობლებს მეზობლები „ასეთი კაი შვილის პატრონს“, „ბედნიერს“ უძახიან.

სოფელსაც დიდი იმედი აქვს ვარდენის.—ინჯინერი იქნება და მატარებელს მოიყვანს ტფილისიდან,—ასე ეუბნება სოფლელებს ვარდენის დედა.

როცა ვარდენმა ცხრაწლედი დაასრულა, მას არ ეტყობოდა მომავალში დიდი ვარგისობა. პირიქით: მაშინ, რომ თქვენ გენახათ, მოგაგონდებოდათ: „აბუზული წიწილა სდგას“ იაკობ გოგებაშვილის პირველი ნაწილი „დედაენიდან“.

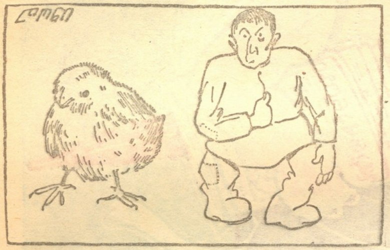

მოგაგონდებოდათ: „აბუზული წიწილა“

მაგრამ ორ სამ თვის შემდეგ რაც ტფილისში ჩამოვი, და, თავკვახაძე ისე გამოიცვალა, რომ არა თუ თქვენ, თავისს მშობლებს რომ ენახათ, ისინიც კი ვერ იცნობდენ უცაბდ თავის შვილს. მთლად გამოცვლილიყო, „გაკეთებულიყო“. ახლა მოგაგონდებათ არა „აბუზულ წიწილას“, არამედ ამაყ, ყანჩასავით გრძელყელიან მამლაყინწას, რომელიც გამოხატული იყო უწინდელ ვაქსის ქესტის კოლოფზე. აქ გასაკვირი და არაბუნებრივი არაფერია; პირიქით: სრული ჩვეულებრივობა და ბუნებრივობაა: აბუზული წიწილა გაიზარდა და გახდა ამაყი მამლიყინწა.

—

ჩვენ არ ავიცით: დადიოდა თუ არა თავკავახაძე უნივერსიტეტში. გარეგნობით კი ყოველმხრივ ეტყობა, რომ იგი მომავალი „ფილოსოფოსია“, ან „პროფესორი“ (ყოველს შემთხვევაში:„ინჟინერი მაინც). ლამაზად აცვია, პაპიროს სწევს.

ქალებისათვის ხელზე კოცნა ისწავლა და მალე ისე დაწინაურდა, რომ ხელებიდან ტუჩებამდი მიაღწია.

—

თავკავაძე თვითონ არ ისმენდა უნივერსიტეტში ლექციებს, მაგრამ, სამაგიეროდ: ყოველს საღამოს „ვერის პარკში“ და ვაკეში თვითონ უკითხავდა ლექციებს შეყვარებულებს. ლექციების კითხვა თავში ნაცვლად მუცელში შეუვიდა მის შეყვარებულს და იქ გამოიღო „ნაყოფი“, რომელიც ცხრა თვის განმავლობაში დამწიფდა.

—

მოგაგონდებოდათ მამლაყინწას, რომელიც გამოხატული იყო უწინდელ ვაქსის ქესტის კოლოფზე.

ჰო-და, ამ ამბავმა აჰნევინა თავკვახაძეს „პირი სოფლისაკენ“. ეს მოხდა სწორედ მაშინ, როც უნივერსიტეტში სწავლა შეწყდა და ზაფხულის არდადეგები დაიწყო.

ვარდენს მამა შუა გზაზე შემოეგება. შვილის ბარგი-ბარხანა მამამ წამოიკიდა ზურგზე და სახლისაკენ გაუდგენ გზას.

თავკვახაძე მეორე დღესვე შეუდგა კაპიტალურ შრომას. მას განზრახვა ჰქონდა ახალგაზრდა „საქმის კაცებისათვის“, ე. ი. მომხსენებლებისათვის და ადგილკომების ხელმძღვანელთათვის შეედგინა ლექსიკონი.

— ყოველ მოხსენებას, ყოველ კრებას, ყოველ მსჯელობა-კამათს სჭირია თავმჯდომარე და მდივანი. ყველა ეს ძალიან ხშირად ხდება და იმართება ქართულ-რუსულ ენაზე. მაშასადამე: საჭიროა ქართულ-რუსული ლექსიკონი, რომელიც ორივე ეროვნებას გაუადვილებს მუშაობას.—ასე ფიქრობდა თავკვახაძე. და მან დაიწყო რთულ-რუსული ლაქსიკონის შედგენა.

ქართულიდან რუსულად

თავჯდომარე: ქართული სიტყვაა. შესდგება ორი სიტყვისაგან: თავი და ჯდომა. რუსულად ასე იხმარება:

თავი—голова; ჯდომა—сидеть. მაშასადამე: თავმჯდომარე რუსულად იქნება: **наголовосидящй.**

მდივანი: სავარძელი, კრესლო.

ნ ი მ უ შ ი: ამხანაგებო, გთხოვთ აირჩიოთ თავმჯდომარე და მდივანი. (ესევე რუსულად). Товарищи, выбираи наголовосидящий и кресло.

რუსულიდან ქართულად.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ—შესდგება ორი სიტყვისაგან: **пред** (იგივე перед) წინ და **седать**—ჯდომა. მაშასადამე: **цредседатель** ქართულად იქნება: **წინმჯდომარე.** (სწორია. მართლაც თავმჯდომარე კრების წინ ზის).

СЕКРЕТАРЬ—სიტყვიდან: **Секреть—საიდუმლოება.** მაშასადამე, **секретарь** ქართულად იქნება: მესაიდუმლე.

ნ ი მ უ შ ი: Товарищи, выбираи председатель и секретарь. (ესევე ქართულად) ამხანაგებო, აირჩიეთ წინმჯდომარე და მესაიდუმლე.

—

წამოიკიდა ზურგზე და სახლისაკენ გაუდგენ გზას.

რამდენიმე დღის შემდეგ სოფლის კრება იყო. სოფლელებმა „ქვეყნის ამბები“-ს თხრობა სთხოვეს თავკვახაძეს. აბა როგორ გააწბილებდა! თანაც ხომ უნდა ეჩვენებია სოფლისათვის თავის სწავლა... და მან დაიწყო: საერთაშორისო მსოფლიოს მდგომარეობა კარგი ხანია რაც ხარჩოსავით სდუღს, მაგრამ მისი დაშუშება, როგორც ლომის, კიდევ ვერ შესძლო მომენტმა.

— რომელი დომენიტა, ნეტა?—იკითხა ვილაცამ, მაგრამ გარშემო მდგომებმა ჩააჩუმეს:

— ალბად ვილაც დიდი კაცია!

— ინგლისში გაფიცვებია, კარგი ხანია რაც დაიწყო და დღემდი გრძელდება... თქვენ თანახმა ხართ თუ არა, რომ გაფიცვები განაგრძონ ინგლისში მუშებმა და მხარს უჭერთ თუ არა გაფიცვაში?..

აი, ასეთი უნდა სოლიდარობა; თქვენი ხმა აქედან იქ მიესმება ბურჟუებს და ისე დაფრთხებიან, რომ წახდებიან...

— ა? ნუ თუ ასე ახლოა ის რაღაც ინგლისია, რომ აქედან იქ მიესმება ჩვენი ხმა?—გაიკვირვა ერთმა მოხუცმა, მაგრამ კითხვა ვერ გაბედა.

— ამხანაგებო, არც საფრანგეთშია კაი მდგომარეობა. მათი ფული უფროდაუფრო ეცემა. საფრანგეთი ყველის ვაჭარსავით ელინჭილება ამერიკას სესხი მისცეს, მაგრამ ამერიკა ყოყმანშია... ამხანაგებო, მისცეს თუ არა ამერიკამ სესხი საფრანგეთს?—ეკითხება ორატორული ექტაზით გატაცებული თავკვახაძე.

— მისცეს...

— არ მისცეს...

— მისცეს...

— არ მისცეს...

— დაიცადეთ, ამხანაგებო, რადგან საქმე ასე წავიდა, კენჭი უყაროთ. ვინ ხართ მომხრე, რომ მისცეს... კარგი... ეხლა ვინ ხართ წინააღმდეგი... კარგი... ამხანაგებო, ხმის უმეტესობით მიღებულია, რომ ამერიკამ საფრანგეთს სესხი არ მისცეს...

— კი მარა, ჩვენ ვინ გვეკითხება ამას?—დააპირა ვილაცამ დაძახება, მაგრამ თავკახაძემ განაგრძო სიტყვა.

— სხვა ქვეყნებშიც ვერ არის კარგად საქმე. ამერიკაში ვილსონი თავის სურვილისამებრ განაგებს იაპონიას, სადაც რესპუბლიკაა და პრეზიდენტად სუნ-იატსენია. ჩინეთი კიდევ არ დამწყნარებულა. ინგლისი ბალტიის ზღვიდან მიადგა და განადგურებით ემუქრება. გერმანიაში მთავრობა ისევ პუანკარემ შეადგინა. ხოლო ჰინდენბურგი პარიზიდან მტრულად უცქერის პუანკარეს მთავრობას, რადგან მისგან ახსოვს ომის დროს ბევრი რამ. მიუხედავად ასეთი მტრული განწყობილებისა, გერმანია-საფრანგეთს შორის მაინც არსებობს დამოკიდებულება და ყოველდღე ბერლინ-პარიზს შუა დადის სამგზავრო და საბარგო მატარებლები და გემები...

— ოი, შენ გენაცვალოს, დედა; მთელი ქვეყანა თავის ხუთს თითსავით იცის—ხშირად წამოიძახებდა ქალებში თავკვახაძის დედა, რომელიც „ორატორ“ შვილს სიცილით მიშტერებოდა.

— თუ კი ასეა უცხოეთის მდგომარეობა, სამაგიეროდ ჩვენი მდგომარეობა დღითი-დღე წინ მიდის. ჩვენს ქვეყანაში არ იყო ცივილიზაცია და ახლა უნდა შემოვიდეს.

— რაო?! რაო?! რა სთქვა?—ეკითხებოდენ ერთმანეთს სოფლელები.

— რაღაცა ცილიზაციაო˚

— მერე რას ნიშნავს მაგ.

— რა ვიცი მე.. სიდაური სუდენტი ვარ, რომ ყველაფერი ვიცოდე!

— უკაცრავად, უკაცრავად,—დაიძახა შუაში ერთმა და ხელი ასწია,—თქვენ რომ ბრძანეთ: ცილიზაციო...

— ცივილიზაცია ვსთქვი მე,—განიმეორა თავკვახაძემ გაბრაზებით.

— .ო-და, რაღა ცმაგი ცილიზაცია არის,—ერთი იგი ამიხსენი,—ცხენების მობილიზაციას ხომ არ ჰქვია ცივილიზაცია?

— ეჰხ! რა შეუგნებელი ხართ... ცივილიზაცია არის კულტურა...

— ა? რაო? რაო? მგელ-ტურების მეტი რა არის ჩვენში და კიდევ გინდათ შემოიყვანოთ და გაამრავლოთ?... ქათმებს ახლა გაავლო მუსრი და მაშინ რაღა იქნება?...

— ჰერიჰაა! რა ძნელია ასეთ ხალხთან მსოფლიო მდგომარეობაზე მოხსენების გაკეთება,—გაიფიქრა თავკვახაძემ და განუმარტა:—ამხანაგო, ცივილიზაცია, კულტურა ნიშნავს განათლებას... გაიგეთ ახლა?

— ჰო-და, შე დალოცვილო, უწინ ვიტყოდი ასე ქრისტიანულად...

— უკაცრავად, მაგრამ, გადაჩვეული ვარ და დიდი სიტყვები თუ ვერ ვიხმარე, ისე შეუძლებელია ლექციის წაკითხვა.

— როგორ? ლექსს კითხულობდა, ნეტა? მე ვერაფერი შევატყვე?—გადაუჩურჩულა ერთმა მეორეს.

—მაგრამ საერთაშორისო სიტუაცია, ნათლად ააშკარავებს, რომ ხდება კაპიტალისტურ-იმპერიალისტურ კონტინენტების გადაჯგუფება და მათი პარლამენტარული წესწყობილების დიფერენციაცია, რაც ამტკიცებს, რომ მოახლოვებულია კატასტროფიულ-ტრაღიკული ფინალი მათი არსებობისა. ამ გარემოებას ხელს უწყობს ერთმანეთის შორის ინდიფერენტიზმი... ასე რომ მოახლოვებულია მსოფლიო საერთაშორისო რევოლიუცია... ჩვენ აქ უნდა გამოვიტანოთ რეზოლიუცია, რომელმაც უნდა მოახდინოს მსოფლიო რევოლიუცია... თანახმა ხართ თუ არა, რომ მოხდეს მსოფლიო რევოლიუცია და დაიფერთხოს ყველა მეფეები და ახლანდელი პრეზიდენტები და მინისტრები?..

გაუმარჯოს რევოლიუციას და ჩვენს რეზოლიუციას... გაუმარჯოს სოციალიზმს... ძირს ნიკოლოზ... უკაცრავად; წამცდა; ნიკოლოზი მკვდარია... ძირს... ძირს... ნეტა ვინ?... ძირს... ძირს...

— ძირს თავკვახაძე!—დაიძახა ერთმა და ყველა მას აჰყვა...

თავკვახაძე და მისი დედა ერთად მიდიოდენ კრებიდან სახლში.

— შვილო, არ ვარგა დიდი კაცების გადაკიდება? კაცი კაცს კი არა, მთა მთას შეხვდება. ვინ იცის, იქნებ სადმე შეგხვდენ... მით უფრო, რომ ევროპაში წასვლას აპირებ... შენ კი მოჰყევი და, რაც ქვეყანაში მეფეები და პრეზიდენტებია, სუყველა გადმოყარე ძირს... რომ გეიგონ, ხომ ეწყინებათ?...

— არავითარი კომპრომისი მათთან...

— არა, შვილო, არა... თუ კომპრესი გჭირია, მე გაგიკეთებ სახლში...

ისელი.

ორი მეგობარი იერ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

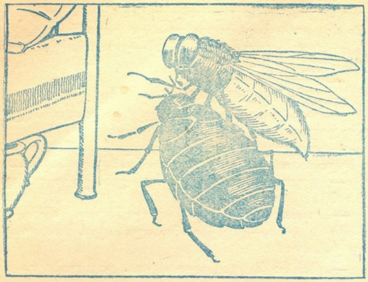

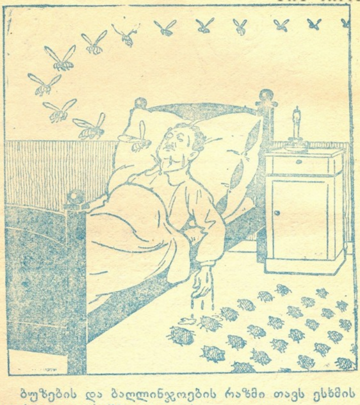

ბუზების და ბალლინჯოების რაზმი თავს ესხმის მოქალაქეს და იერიშზე გადადის.

გირვანქა ყველი

ნუ იყიდი კოოპერატივში იმას,
რისაც ყიდვა შეგიძლია სხვაგან.
(ლოზუნგი უკულმა).

ერთხელ, როდესაც (უკულმართ საათს)
ნაცნობ დუქნისკენ ავიღე გეზი,
უეცრად ჩემს წინ გაჩნდა ვიღაცა
ამ უსაშინელ ამბის მიზეზი).

შემომაჩერდა მე იგი მკაცრად,
და შემდეგ მხარზე დამადო ხელი...
მე დაღუპულად მიმაჩნდა თავი,
მე არსაიდან არ მყავდა მხსნელი...

და იყო ცაზე მზე რისხვით სავსე.
უცნობმა ნერწყვით დაიღბო ყელი.
მითხრა უეცრად:—საით მიდიხართ,
განა მუშკოპში არ არის ყველი?..

ხედავთ წარწერებს, ხედავთ ლოზუნგებს
თქვენ კი კერძოსკენ გიქნიათ პირი.
რისთვის ხართ წევრი და მოქალაქე,
რისთვის გაღვიძებთ დილას საყვირი?!.

დაჩუმდა. სთქვა ეს სტრიქონი ექვსი,
და მიიმალა ვით ავი სული.
მუშკოპის დახლთან ვიდექი უკვე;
ჯერ არც კი იყო წუთი გასული.

მოსჭრეს, ასწონეს და გამიხვიეს
ოთხჯერ თუ ხუთჯერ გირვანქა ყველი,
და შემდეგ როცა მომცეს პატივით
მე სიხარულით დავავლე ხელი.

მივდივარ, ვფიქრობ, ახ, რა კარგია,
როდესაც სხვებთან შენცა გავს წონა...
ახ, ეს დახვედრა და ეს პატივი...
ახ, რომ იცოდეთ, რა მომეწონა!..

—

ჩემს წინ მაგიდა, წინ კიდევ ყველი,
აქეთ ლავაში და იქით წყალი.
ასეთ სადილზე, მითხარით ერთი
განა რომელი იქნება მწყრალი.

დალოცოს ღმერთმა (აწდა მარადის)
იმ ზრდილობიან ნოქარის ხელი.
და მხიარულად ტკბილ მოლოდინში
ქაღალდებიდან გახსენი ყველი.

შემდეგ რა მოხდა არ მახსოვს გარგად.
თავიდან სადღაც გაქრენ აზრები,
და როგორც ეხლა ვრწმუნდები უკვე,
მგონი თავდასხმა იყო გაზებით.

თითქოს ოთახში ვიღაც უჩინარს
ექმია რაღაც სხვა საკმეველი.
მე რატდასხმულმა საამო სუნით
კვლავ ქაღალდებში გავხვიე ყველი.

დიდის სიფრთხილით, როგორც წამალის,
მხოლოდ ნამცეცით გავსინჯე გემო...
ასეთ ნამცეცში ათი შაური
ვის აუღია, მუშკოპო ჩემო!..

ამ ნაჭერს მთელად ვერც კი მიიღებ
თუ ათას ნამცეცს აიღებ ერთად...
მაშასადამე გირვანა ყველი
მე დამჯდომია ხუთას მანეთად.

დიდის რისკით გამოყენებული	1 ნამცეცი—50 კ.	
გამოუყენებელი დაახლოვებით	999 ნამც.—50 კ.×999	
		499 მ. 50 კ.
	სულ 1000 ნამც. (1 გირვ.)—500 მ.	

დევს მაგიდაზე წყეული ყველი
და ვირთხებიც კი გარბიან კარში.
საით წავიღო და გადავაგდო?!
შიშის ეკლები მივლიან ტანში.

უნდა უშველო სანამ დრო არის,
არ მოდებია სუნი მთელ არეს...
კარში მდგუმურები დადიან რაღაც
მეძებრევივით სუნავენ ჰაერს.

და როცა იმათ ჯიბეში ყვებით
მე ჩაუარე ბანდიტის მსგავსათ,
ვსთქვი, ასეთ მტრებით გარშემორტყმული
მე გასაქცევი აღარ მაქვს არსად.

მიცქერენ ეჭვით სავსე თვალებით,
ო, მათ უთუოდ რაღაც იციან...
მზომავს დვორნიკი (მისთვის „ნა ჩაი"
მე არასოდეს არ მიმიცია).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

იში

ამავე დროს მოქალაქის ცოლზე აგარაკზე იერიშით მიდიან
და ლამობენ მის ალებას, რაც მეტად ადვილი საქმეა.

მივდივარ... მოდის დვორნიკიც უკან.
(ციხე ყოველთვის გატყდება შიგნით)
ვიცი ნამდვილად, მეორე მხარეს
ჩემზე საჩივრად წავიდა იგი.

წავიდა იგი კომბალით ხელში...
მაგრამ იმედი ჯერ არის კიდევ.
და როგორც ქურდი-რეციდევისტი,
მე ტროტუარის მივყვები კიდეს.

—

ქუჩის კუთხეში ზის მათხოვარი.
„უბედურისთვის გაიღეთ წვლილი!..
გუშინ მე იგი ვნახე უფეხო,
დღეს დავსებია თვალები წყვილი.

— დალოცვილებო, კაპიკი მხოლოდ...
შეუმსუბუქეთ ბრმას მწარე ბედი!..
საწყალი კაცი... მე მათხოვრისთვის
ვერ ამილია გულმშვიდათ გვერდი.

დღეს იგი ბრმაა და უსინათლო.
ხვალ იქნებ კიდევ გაუჩნდეს კუზი.
ვინ იცის ეხლა დაღანდრულ გულში
რამდენი ფიქრი და სევდა უზის.

ზეგ კიდევ დამბლა, და მაზეგ კიდევ
მას წაერთმევა ხელი და ყური,
იქნება ფიქრობს: შენ ყველა მიგაქვს,
მე კი არ მაქვს ნაჭერი პური.

— მომხედეთ ხალხნო, გახსენით გული,
ნუ გენანებათ კაპიკი ერთი...
მოგვეცით რამე და შეგეწევათ
შაბათის ლოცვა და მამა-ღმერთი!—

ცრემლმორეული ვდგები მე მის წინ.
ვაძლევ, თან ბუზებს ყველიდან ვდენი,
წაიღე, ჭამე შეგარგოს ღმერთმა
და კიდევ მოგცეს ასი ამდენი.

მოიხსენიე თომა, ვასილი,
მატრონე, მართა და კიდევ ლუკა.
შეევედრე, რომ თავისი ძმებიც
თან გაიყოლიოს საჩქაროთ უკან...

ილოცე კიდევ, რომ ხვალინდელი
მე გამითენოს მშვიდობით დილა...
სამაგიეროთ ეს ოყა ყველი
მიჩუქებია, შეირგე ტკბილად...

ნუ გეწყინება და მაპატიევ
თუ ვერ მოგეცი კაპიკი-ფარა...
მე მათხოვარმა დამლოცა ბევრჯერ
და შინისაკენ წავედი ჩქარა.

საწყალი კაცის ხელის მომართვა
მე ბევრჯერ მსურდა, მინდოდა სულით.
და ეხლა ჩემში გარდახდილ ვალით
კმაყოფილება სუფევდა სრული.

რა ვუყოთ, ერთხელ თუ მომიხდება
გამხმარი პური შევჭამო ხმელად...
ხუთას მანეთად ნაყიდი ყველი
მე გაჭირვებულს ვაჩუქე ხელად.

აწი ვერავინ მეტყვის ვერაფერს
(ან აქამომდის ვითომდა რისთვის)
სასამართლოში მივცემ მე დვორნიკს
ცრუ „დონოსისთვის“ და სიყალბისათვის.

ეხლა გაბედონ შეხედვა ეჭვით...
ეზოში გავლამ არ შემაშინა.
მე მედიდურად ავხედე მდგმურებს
და თავისუფლად შევედი შინა.

წყალმა წაიღოს ათი შაური.
ასეთ მცირეზე შევწუხდე რაზე...
მე ვუჯდებოდი მაგიდას ისევ
როს მათხოვარი მომადგა კარზე.

მას ახელოდა უკვე თვალები...
და გვერდში ედგა წესრიგის მცველი.
ხელში ნაგანი ეჭირა ფეხზე
და მეორეში გირვანქა ყველი.

და იყო ხედვა მისი საზარი,
და როგორც ტყვია სიტყვები ნელი...
მე დაღუპულად ვიცანი თავი...
მე არსაიდან არ მყავდა მხსნელი...

და შემიყენეს ოქმი ასეთი,
(რა ცუდი ბოლო, რა კარგი თავი)
რომ მათხოვარის მსურდა მოწამვლა
და მედო გულში ზრახვები შავი.

გაჩნდა დვორნიკიც სასწრაფოთ იქვე,
და იმან საქმე უფრო არია.
მასაც სცოდნია. რა არის თურმე
ჯანმრთელობა და სანიტარია.

მე არ მაშინებს კიდევ იმდენად
ეს მათხოვარი და მილიცია,
მაგრამ დვორნიკი... მისთვის „ნა ჩაი“
მე არასოდეს არ მიმიცია...

ტყუილი იყო მართლება თავის
— რა ყველი, ძმაო, ხომ არ ხართ აფრად...
და ეხლა როგორც მავნე ელემენტს
მე მასახლებენ ბინიდან სწრაფად.

მათხოვარი კი მიჩივის „სუდში“
(გაზეთებიდან გაიგებთ შედეგს)
ვითომ მოწამვლა მინდოდა მისი
რომ გამეცარცვა ადვილად შემდეგ...

სინემატო.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

"ელემენტები"

(საქოს გულის დარდები).

— ასტუ ბაროვ, პარუნ ფარსადან! სკოლკა ზიმ, სკოლკა ლეტ, მი დრუდ-დრუდ სიფათ ნი პავიდალსა!... შამოდი, შიგნით შამოდი, ამ ტაბურეტკაზე დაჯექ. ერთი ძველებური მასლაათი ვქნათ, რაღა, გულის ბოლმები რაზდელენია გიზამ, უტეშენია იქნება....

ახარ, პარუნ ფარსადან, გავიგე, დიდი კურსონიკი რამე გამოსულხარ, თურმე ჩვენი ჰამქრის ხალხსა პაჩოტი უშვრები, იმათი ნათქომები სულ „ტარტაროზში" აგდეფ რაღა, ქვეყანას აგებინებ ჩვენი გულის დარდებსა. კარგი ხელობაა, ჩემი სიყმის მზემა! ღმერთმა ბარაქა და მუშტარი ნუ დაგილიოს. ჰო, იმას გებნებოდი: სწორეთ ყისმათმა მოგიყვანა რაღა, ეხლა ძალიან კრიტიწკი პალაჟენიაში ვარ და შენისთანა კაცის საველტი ზიარებასავით მჭირდება.

გაიგებდი იმ მიწაგასახეთქ შუშანას ამბავსა, ამ სიბერის დროს რამდენი აბიდა მაჭამა: მამჭრა რაღა თავი—ჰამქარში აღარ გამესვლება! შუშანას ხო იცნოფ, აი ჩვენი ყიყვიან სანდროუას ნაცოლარსა?—იმას გებნები! ვა, ვა, ნამდვილი აფთარი ყოფილა რაღა ეგ ქოფკის დანარჩენი ეჲა! ერთი საიდუმლო არ შამინახა, ყეენივით გამამაჭენა საქვეყნოთ ეს დარბაისელი კაცი და ბოლოს სუდის პირშიც ჩამაგდო.

ერთი პადრობნათ გიამბოფ ამ ჩემ პრიკლიუჩენიასა და, სიყმე ნუ მოგიკვდება, ერთი საველტი მამეცი, თუ როგორ მოვიქცე:

ფარსადანჯან, შენც ხო კარგათ იცი, სამი წელიწადია ცოლი დავმარხე, ველარ გაუძლო ცხონებულმა ამ ჰუჟმურ დროებას, ტვინის პარალიჩი მოუვიდა, გული გასუქდა რაღა—ტრაღიჩესკათ გამამეცალა ხელიდან! იმ დღიდან სულ მარტო ვიყავი, მუდამ კვირაძალზე ვანქში დავდიოდი, სახლში სანთლებს ვანთებდი, მაყალში საკმელსა ვყრიდი და ჩემი თალიკოს სულსა ღმერთს ვავედრებდი იმ საიქიოს!

დიდმარხვის ლოცვებზე საზიარებლად დავიწყე სიარული სუფსარქისში და ტერაცუაც ვერ მიმძსწრებოდა ხოლმე საყდრის კარებზედა. ჰამა ერთხელ ძალიან სკუჩნათ ვიყავი და პირდაპირ დუქნიდან წაველი თალიკოს საფლავზე, ქვაზე ჩამოვჯექი და ვფიქრობდი მიღეთის რამეებზედა:—დაილოცოს ღმერთოჯან შენი სამართალი! ეს რა ზაკონზე გაგიჩენია ქვეყანა. დღესა ვართ, ხვალ კამფარასავით გავქრებით! მორჩა, წავიდა! როცა აჯალი მოვა, მოვა რაღა, ბევრიც რო იჩალიშო, ვერას გახდები. არა, შე დალოცვილო, რას ერჩოდი იმ სულით განათლებულსა, რომ კიტაიცკი ბოლოკივით ამააძრე სული? გაგიჩენია.—თოლ, იცოცხლოს რაღა, უყუროს მზიან ქვეყანას! მერე, როგორი უყვარდი და, სულ სარაჯოვის პესნაზე მიმღეროდა ხოლმე:

— „პრილასკაი, პალასკაი, საქოჯან-ო!"

ძილშიც ჩემ სახელსა ბოდამდა და, თუ არ ეძინა, გადამძახებდა ხოლმე კრაოტში:

— საქოჯან, გძინავს?

— არა, რა იყო!

— ჰა, გადმოვბრუნდე?

— რათა?

— ისე, სკუჩნათა ვარ და ერთი შინებურათ ისემე ვიყავი—უტეშენიაო, მემასლაათე, იქნება დამეძინოსო. ეგრე შაქრათ ვბეროიბოდით რაღა ორთავენი ჰამა, რომ აღარ დაგვაცალე, ღმერთო-ჯან, შე დალოცვილო მეთქი! ცრემლები მამივიდა და ხმამაღლა ტირილი დავიწყე. ბოლოს ისე ნეჩაიანათ მაღლა აიხედე. მაგრამ რას დაინახავ: ერთიც ვნახოთ. თავზე წამამდგომია ერთი შავკაბიანი ქალი! შაიხედე, მაგრამ თვალი ვეღარ მოვაშორე რაღა; ლამაზი, ლამაზი, თარსათან, რომ ენით ვერ გიტყვი—აი ისეთი რაღა—ჩვენი ბაგრატა რო მღერის ხოლმე გრამაფონში ერთ პესნასა:

— „ღოყაზე ხალი, შავი თვალი,—ნუ მამკალი, კარგო-ჯან!..."

— ვაი-ქი, რა გულის მურაზი დაგიკარგავს, რომ ასე სტირიო! სირცხვილისაგან სტალბნიაკი მამივიდა, ენა დამება და ძლივს უპასუხე:—ცხონებული ჩემი ჯალაბი მარხია აქა, ძველი რამეები მამაგონდა და გული ამიჩუყდა მეთქი.

გულს არ უნდა აჰყვეო, დარდი ჩაგივარდება, პაროკ სერცა მოგივა და შენც თან გაჰყვებიო. მეც ჩემ ცხონებულზე ბევრი ვიტირე, მაგრამ ბოლოს გავიგე, რომ ყველაფერი პრივიდენია ყოფილა და, რაც წასასვლელია, წავა, ჩვენი ქულული ველარ უშველისო. ჩვენ რაღაზე ვიხოცამთ თავებსა, რასაც გავიხარებთ, იმის მეტი არაფერი შაგვრჩებაო!

ცოდო გამოტეხილი სჯობია და, ანგარიშში რო ჩავაგდე, ჭკვაში მამივიდა იმისი ნათქომები. გავაბით მასლაათი, ფლანი-ფსტანი, კითხულ, კითხულ და ახრიზამანში გამოირკვა, რომ ეს ჩვენი ყიყვიან სანდროუას ქვრივი შუშანა ყოფილა,—აი მიროვოი სუდში აბლაკატათ რო იყო რაღა! რას იცინი, პარუნ ფარსადან, ყისმათს კაცი ვერსად წაუვა. ალბათ, შუბლზე მეწერა—მამეწონა, ისე მამეწონა, რომა სულ თვალებითა ვჭამდი რაღა! ერთი სიტყვით, იქვე დავზნაკომდით და დიდხანს მადიანათაც ვიჭუკჭუკეთ. შინაური კაცი ხარ და ყველაფერს ატკრავენათ გებნები, ფარსადანჯან, მაგრამ, თუ პურმარილის მადლი გწამს, მეც „ტარტაროზში" არ ჩამაგდო ცალგვერდა აკოფასავითა!

ორი კვირის შემდეგ გალიცინივით სულ პადრუჭკით დავყვებოდი და ღამეები აღარ მეძინა იმის ეშხითა. ისიც ძალიან მადიანი რამე გამოდგა და მაძლევს და მაძლევს ზაკაზებსა: ეს აჟურნი ჩულქებიო, ეს შოლკოი პადუსკებიო, ეს ვიშივნოი კომბინაციაო და ათასი დავიდარაბა,—ვინ მოსთვლის,—გეგონება, მანანა ორბელიანის მზითევს იკეთებსო! რას დაუჭერდი, ჩემი სამი წლის მოგება შიკალატებში და პეროჟნებში შავაჭამე.

წითელი პარასკევი დღეა. საღამოს ვიზიტათ მიველ შუშანასთან, მიუტანე ნუყლი, ფსტა, ალჯანაბადი და ვეკითხები:—შუშანჯან, პასკების ზაკაზს ხომ არ მამცემ მეთქი. იმან თუ:—პასკები რათ გვინდა, სააღდგომოთ ექსკურსიანზე წავიდეთო! გული გამისქდა. ვფიქრობ: სანამ ახალგაზდა ვიყავი, ერთი კურსიც არ გამითავებია და ამ ბემურაზმა სიბერის დროს ექსკურსიანი ატესტატი არ მამთხოვოს მეთქი. ვებნები:—შუშანჯან, ხუმროფ?—რის ექსკურსიანი, რაღა დროს ჩემი კურსებია მეთქი! კურსები რა შუაშია, ექსკურსია გასეირნებასა ჰქვიან ინტელიგენცკი ენაზედაო, აღდგომა დღე მინდა სეირნობაში გავატარო და ბორჯომისაკენ წავიდეთო!.. ვა, პაჟალუსტა მეთქი.

სწორეთ დიდშაბათ დღესა ორნი ჩავსხედით ვტაროი კლასის მიახკი ვაგონში და იმღამესვე ბორჯომში გაჩნდით! გასტინიცაში ჩამოვხტით და კაი ლაზათიანი ვახშამი გავაშლევინე. თორმეტი საათი რო გახდა, ბაკალი ბაკალზე ამიჯახუნა—ქრისტე აღსდგა, საქოჯანო, და მკლავი გადამხვია. ვა, ვა, ვა! ტვინში უდარი მამივიდა რაღა, დავდნი, ველარ მოვითმინე და ერთი მაგრა ჩავპროშტე,—სიცილით მითხრა,—ჩხირი კედელს, გაჰბედეო, ძალიან ზასტენჩივი რამე ყოფილხარ და ყველაფერში და მართლაც ექსკურსიანი სწავლა გნდომებიაო. ცოტა ხნის შემდეგ, რაღაც თვალები აერია, მტვრევა დაიწყო და მებნება:—საქოჯან, კარგი ჰქენი, რო ნაბადი წამოიღე, მცივა და ნაბადი დამახურე და ჰამაც თითონ გამათბიო! ვა! ნატვრა თავის-თავათ სრულდება, უარს ხომ არ ვეტყვი! ლიხტრიცკი თავის ხელით ჩააქრო,—ასე უფრო თბილათ ვიქნებითო!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ელირსათ!

„უღფილი ადამიანები“ (დაინახეს ქუჩაში ჟანდარმთა რაზმი, რომელსაც კინო-სურათისათვის იღებენ) გ ვეშველა, გვეშველა... დაბრუნდა ძველი დრო...

ერთი სიტყვით, ბორჯომში ლაზათიანი აღდგომა გავატარეთ და იქიდან უფრო კაი გუნებაზე დავბრუნდით. ის „პრილსაკაის“ მღეროდა, მეც ბანს ვაძლევდი.

მაგრამ, ხომ იცი, რაც კარგია, დიდხანს არა სძლებს, და ჩვენც ნედარაზუმენია მოგვივიდა, რევნოსტობა დავიწყე!.. სამი თვე ხმას არა ვცემდით ერთმანეთს და აღარც ვხვდებოდით.

ერთიც ვნახოთ, ამ ორი კვირის წინათ ვიღაც კარებს მიკაკუნებს. ნამძინარევი ვიყავი, პირდაპირ საცვლებიანი გამოველ ბალკონში. ვხედამ—შუშანაა.

— ძალიან სურიოზნი საქმე წაქვსო.

— მაინც, რა საქმეა მეთქი.

— თუო ბავშვი მეყოლა, ზაქსში უკე ჩავწერე შენ სახელობაზე და ეხლა ელემენტები უნდა მამცეო.

— რა უნდა მოგცე?

— ელემენტებიო!

ვიფიქრე, ეს ელემენტები ალბათ ყმაწვილის ხოჭიჭია, თავისი შიბაქით, ან სათამაშოები მეთქი. ბან ჩუნის! თურმე ელემენტები ამ უღმერთო ბალშევიკების მოგონილი შტრაფი ყოფილა და, თუ ქალს გვერდზე გაუარე, მერე მშვიდობით! სამუდამოთ შუაზე უნდა გაუყო, რაც გაბადია რამე.

მე სრაზუმათ ატკაზი დავარტყი და ვებნები:—დედაკაცო, შარზე ხომ არა ხარ, ბნელა? აღდგომას აქეთ სამი თვეც არ გასულა და მაგ შენმა ყმაწვილმა ცხრა თვის სავალი საიდან გაიარა, ექსტრენი პოეზდით ხომ არ მიდიოდა მეთქი!... მაგრამ ვინ გიჯერებს? გაჯიუტდა, გაამრდა, ვირზე შაჯდა და სუდში მიმცა. სუდმა სავეტი ქნა და გამომიცხადა:—კაკოი ტამ, ყმაწვილი შენია და ელემენტები უეჭველათ უნდა მისცეო! ვებნები:—ღოსპოდინ სუდია, მართალია, ბორჯომში ვიყავით, გასტინიცაშიც ვიქეიფეთ, ჩემ ნაბადშიც დავაწვინე, მაგრამ ეს რა პრესტუპლენიაა, მე სახარების სიტყვები შავასრულე: ჰშიოდა—გავაძღე, სციოდა—გავათბე, ხელი გაუმართე და თუ ამ ექსკურსიანში კიდევ რამე ერგება, დვაინოტაქციით მიიღოს, მაგ ყმაწვილს თავზე რას მახვევთ მეთქი!

— ჩვენ არაფერს არ ღაგიკლებთ და თუ ვინდა, ოკრუჟნი სუდში კასაცია ქენიო. მეც კასაცია ვქენი და ხვალ ვტარიჩნი რაზბორია დანიშნული.

ეხლა ამას გეხვეწები, უსტა ფარსადან, საქმეში ჩახედული კაცი ხარ, მირჩიე, როგორ მოვიქცე, რომ ამ სიბერის დროს სხვისი სჩოტების გასტუმრება მე არ დამჭირდეს და ამ ელემენტებს თავი დავახწიო?

ფარსადან.

ბათომის ქრონიკა

✦ ერთი თვის წინედ გაიხსნა ცირკი
სახელწოდებით ცნობილი: „ზოლო“.
მრავალს შეახმო მან კუდის რიკი,
აძახებინა: „შვილო და ცოლო!“

✦ ზღვაში მდგარ გემზე ცეცხლმა იფეთქა,
ცამდი ავარდა იქ შავი ბოლი.

✦ ციდან ქვა მოსწყდა, მიწაზე ბეთქა.

✦ კოტემ გაუშვა მეშვიდე ცოლი.

✦ კატიუშამ გუშინ მოიკლა თავი.

✦ ქურდმა გაქურდა ვასილის ბინა.

✦ სამი წლით ციხეში აკვრიეს თავი,—
ვინც შეაცდინა ლამაზი თინა.

✦ „ზაგსში“ გატარდა ჩვიდმეტი წყვილი,
შეუღლებისა დასწერეს აქტი.
ასს განშორებას ჰქონდა ადგილი
(და ასეთი კი მეტია ფაქტი).

✦ გამოუწერა სოფელს გაზეთი
კეითლმა სანდრომ ნაცვალიშვილმა.

✦ შემოიტანეს ვაგონი ზეთი

✦ დრამა დასწერა ბეყვიაშვილმა.

ბლიკვი

„რქიანი მატარებელი"

ძღვნად ტფილისელ ქმრ

დაცხა, სიცხე ტვინში
ნემსებივით აჰყრის.
ხან ვოცნებობ ზღვაზე
და ხან ტყის ნაპირს.

ძილი მინდა, ძილი,
ტაბიკით ქვეშეც თვალებს,
მაგრამ ერთი რწყილი
რბილში მკიდებს ბრჭყალებს.

ტკივილით და
თვალებს ისევ
ისე მეზიზღა, ვ
ვაზზოდ ნაცნო

ძილი მინდა...
ვაერდზე გად
მაგრამ ვეღარ
ბაღლინჯოთა

ახლა ომს გავმართავ,
მაგრამ ვჭრიავ კუნთებს...
ვაზნობ: მწერის ჯარი,
რისთვის ამიმხნეტეს!?

ცოლი მესიზმრება
აგარაკზე მეძღომი...
ვიღაც ხელს ხვევს... ტვინში
იმართება ომი.

ხელს ხვევს, ეუბნება
სიტყვებს მეტად უშვერს...
მაგრამ დაბე ქალიც
ვნებით ხელებს უშვერს.

ეზორგავე ველარ ვძლებ,
ისევ ვხედ თვალებს...
ჯავრისაგან მიგლი
ტანი მიკანკალებს...

„მაჩონ-მაჩონ" ამ დროს
იძახიან კარში
„ბუბლიკ", „ლიმე", „ცხლი".
იკარგება ჭარში...

აღარ შემიძლიან
ავიტანო მეტი...
თავში ჯარა ბრუნავს—
მემართება რეტი...

ვიცმევ... უცნო ჩაცმას
ხელში წვრილი ჰკონდლა...
ბიჭის ეს რა არის,
—ჩემი ცოლის კოფთა.

ვიხდი, ვიგდებ... ვიცვამ
ჩემს ჰავასთან ხალათს...
მტერს გავაჭეც ოთახს,
ავტანდილ-ჯაბთნის...

უცვე მივქრი,-თავშიც
სხვა აზრები ჰქრიან...
და მივყვები „დაჩის"
მატარებელს „რქიანს".

ნიახურა.

ტფილის… ერთან

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეშველა!

მოქალაქე (რომელმაც აიღო სამგზავრო ბილეთი, ალტაცებული გამორბის სადგურიდან); **ჩემისანა ბედნიერი სხვა იქნება ვინმე განა?**

ალმასკომის თავმჯდომარე
ნაქებია ღვინის სმაში.
სამი ფუთი თეთრი ღვინო
ალბად ჩავა ნაღდად მასში.

როგორც იქნა მოვიშორეთ
მღვდელ-ბერი და დიაკონი;
სასაცილოდ გავიხადეთ,
მათ აღარ აქვთ კუჭზე ქონი.

მაგრამ ახლა იმათ ნაცვლად
წამოგვაჯდა თავმჯდომარე.
ალმასკომში მას ვერ ნახავთ,
უნდა ერქვას: შინმჯდომარე.

ნათლობაში ნაქეიფარს
მეორე დღეს თავი სტკივა,—
(თუმცა მიკვირს, რადგან თავში
ჭკუის ნაცვლად მას აქვს თივა).

ნინინაო, ნინინაო,
ნეტა რამ დაგაძინაო.

როგორც იქნა ბედნიერი
გაიხდით კოოპერატივით.
საქონელი ბევრი მოდის
რკინის-გზით და გემით, ტივით.

მაგრამ მაინც შიგ ვერ ნახავთ
თქვენ საჭიროს ვერაფერსა
გამგეს, ნოქარს დარდიც არ აქვთ...
მადლი ღმერთს და ფერი ფერსა

თაროები ცარიელი
აწ გამხდარან მინდვრათ თაგვთა.
მისი გამგე ბუზებს იჭერს,
ძილისაგან დახლს დააკვდა.

არც მარილი, არც ასანთი
ვინ იკითხავს ნარმას, აბა?!.
რა ვქნა, რა ვქნა აღარ ვიცი,
ცოლს შემოსძვრა ტანზე კაბა.

ვაიმე, დედავ, გვერდები,
ლოგინიდან ვერ ვდგები

საექიმო პუნქტი გახსნეს
(თუმც გაგვაძრეს შრომით სიქა)
უნდომთათვის რამდენიმე
ლოგინები დადგეს იქა),—

მაგრამ რაა?! ზედ რომ დაწვე,
გადიქცევა ძვალი რბილად
და ერთხელაც ავათმყოფი
ვერ იძინებს მშვიდად, ტკბილად.

ვისაც გინდათ (თუმც არავის):
ჯაგადმყოფი გახდე ავად,—
იქ დაწევი და სურვილი
აგიხდება თავის თავად.

თუ გინდ იწვე იქ ერთი თვე,
ვერ მიიღებ მაინც წამალს,
და ექიმი მაშინ გნახავს,—
თუ მიუყვან სახლში მამალს.

„ვიზინტი“.

საზანდარი

დელი, დელი, დელია,
საქმე შემომელია...

მოვრჩი ყანას, დავისვენე,
მინდა ტკბილად ვილილინო.
ცა ქუდად მაქვს, მიწა წალად,
და ქვევრში კი ბევრი ღვინო.

ის აღარ ვართ, რაც ვიყავით,—
ქვეყანაა მუშის, გლეხის;
ჩვენ ორივე ერთ ძალლონით
დამცემი ვართ მტრებზე მეხის.

გვეყო დღემდის რაც ვიტანჯეთ,
აღარ გვინდა კიდევ იგი.
ვინც გვტანჯავდა, მათ იტანჯონ,—
ახლა არის მათი რიგი.

რაკი მიწა ჩვენი არის,—
ვინ წაგვართმევს აწი იმას;
თუ გაბედა, - ვაი მის ტყავს:
ვუვაწვიმებთ სისხლის წვიმას.

—

თქვენ მოისპეთ გვარადა.
ვარადა, ვარადა,

ჩვენ გვიყეფონ მურასავით
ჩემბერლენი და ბოლდავინი.
ჯკუა მაინც ვერ ისწავლეს,
ალბად თავში არ აქვთ ტვინი.

პუანკარე კვლავ წამოდგა,
გამოვიდა ის სცენაზე.
„ფრანკს, საფრანგეთს მე დავიხსნი“
აკერია მას ენაზე.

ერთად ექვსი პრემიერი
ამზადებენ აჯამსანდალს;
მალე უნდა მოველოდეთ
იმათ შორის ჩხუბს და სკანდალს.

პილსუდსკი და მუსოლინი
ძმა-ბიჭები“ შენაფიცი
რაც ხანია ცხვირს მოიტეხს,
როგორც დედის ურჩი კვიცი.

—

გაუსვი და გამოუსვი
ვითომ ჭიანურია.
მეზობლის ცოლს ხელი ახლე
ისიც შინაურიაო.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გაჭირვება ჰქმნის „შეგნებას“

ერთი (მეორეს): ვაჰხ! შეხედე: ჩვენი გამგე,, მისი ცოლი და დედა როგორ იწერენ პირჯვარს და ღმერთს ლოცულობენ! დახე! მორწმუნე ყოფილა!

მეორე: ალბად აგარაკზე მიჰყავს ცოლშვილი... და ღმერთს ევედრებიან, რომ სამგზავრო ბილეთი ბილონ და მატარებელში მოთავსდენ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საავადმყოფო

ცხელა, თავი ჩემი
ჰგავს დათვების ბუნაგს,
და მივყვები ფიქრებს
ისევ შმაგს და მსუნაგს...
ჩემი ცოლი ეხლა
დასეირნობს ცემში...
ცხელა ტვინში, გულში,
ცეცხლი ბრუნავს ჩემში...
ვერ ვისვენებ. თავში
ერთი ფიქრი დამაქვს:
— ჩემს ცოლს ეხლა ტყეში
ვინ უმძიმებს გამაქს...
კაბინეტში ვზივარ,
ზანტად ვფურცლავ „საქმეს“.
თუ შემდეგ არ ვარ
რას ვაკეთებ აქ მე.
თავში აშლილ ფიქრებს
ვერ ვუკეთებ „ბალანსს“...
მგონი სჯობს, რომ თავზე
მე ვიგლეჯდე ბალანს...
წავალ... შაბათს... წავალ...
გული ველარ მიძლებს...
უსათუოდ მოვკლავ,—
ჩემს თავს უდებ ნიძლავს.
შაბათს მივალ, თუნდა
წარღვნა დამხვდეს გზაში.
ჩქარა ვნახო ჩემი
ცუგრულემა ბავშვი...
მაგრამ ფიქრი ისევ
გაეხვია შავი
და კვლავ უცნაურად
მიღიტინებს თავში...
ორშაბათს ხომ ისევ
უნდა წამოვიდე—
და დავტოვო ცემში
ცოლი მარტო კიდევ...
შაბათს შვილი უნდა
ტკბილად შეხვდეს მამას,—
ორშაბათ კი „ძია“
დაავიწყებს ამას...
და შეაჩვევს ნელ-ნელ
„ტიხო“ „კამაც-კამაც“...
დედასაც და შვილსაც
„კონფეტების“ ჭამას...
თავში მავნე ფიქრი
იერიშით მიდევს...
ვერ ვისვენებ, ული
ბოლმას ველარ იტევს...
მოვკლავ, მოვკლავ, მოვკლავ—
ჩამჩურჩულებს ყურში...
რისთვის იყო ასე
ჯიუტი და ურჩი.
ცხელა... გული ღელავს,
თვალებს ველარ ვახელ....
ვწყევლი „დაჩას“... ვწყევლი
ექიმების სახელს...

ნიახური.

მეგობრული შარჟი

ოო, ზღვაო, ზღვაო! რომ შეიძლებოდეს
შენი მკერდში ჩახუტება!..
ლევ. მეტრეველი.

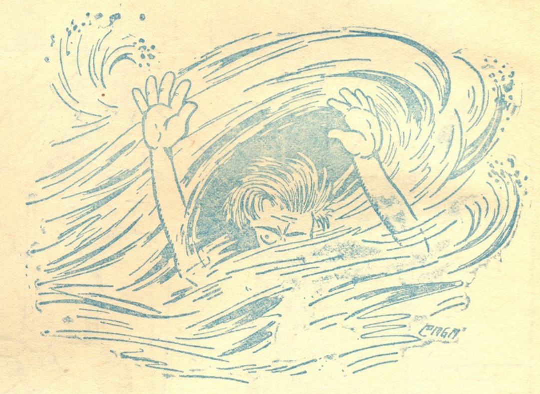

ზღვა: მართალია: შენ არ ძალგიძს ჩემი ჩახუტება, მაგრამ... მე ჩაგიხუტებ.

დედა და შვილი

დედა (შვილს) ჩემი ბიჭი... ჩემი პიონერი...
შვილი: ლატომ პიონელი?
დედა: მოკლე შარვალი და ხალათი გაცვია.
შვილი: სენც პიონელი კოფილხარ, დედა! სენც ხომ ყველაფერი მოკლე გაცვია?!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„ედემი“ ფუნიკულიორზე

მოქალაქე (რომელსაც უსადილია): გამცარცვეს, ტყავი გამაძვრეს და კიდეც მომწამლეს... ეს თუ ედემია, ალარ ვხლაფორთობ ცხონებისათვის; სულერთია: ედემიც ჯოჯოხეთი ყოფილა.

„კისრის მოტეხა“

გურული სცენა (ნიგვზიანისათვის).

როცა მენშენიკები გეიქცენ ევროპიაში, ჩვენს თემში ეძებეს, ეძებეს კომუნისტი, მარა ხეირიანი ვერაკაცი ნახეს. მენშენიკებმა გევიბლოუზეთ განზე—აწი სხვამ იტეხოს თავიო. აქეთ ვეცი, იქით ვეცი, ყველა მენშენიკი ვნახე და ვუთხარი: ჩემო ბიძია, შენ ეზოში რომ რამე გჭირია, იმიზა ნურაკაცს დააბოიკოტებ მეთქი... ვინ დაგიჯერა; ყველა ჯორზე იჯდა... ამფერ დროზე გევიხედე ლე ქე არ ამოყო თავი სერგიამ ჯერ რევკომში და მერე აღმასკომში! მაშინათვე ვთქვი, რომ ჩვენი საქმე წასულია; სერგიე იმფერი გამოსინქისინებულია, რომ არ გაგვეყრება და თავსაც ვერ დავიხსნით, სანამდი კუდის რიკამდი არ გაგვთლის მეთქი, მარა ვინ დაგიჯერა;--რაზე მოგეთლება, შე გამხმარო ბერიკაცოო?! ახლა იცოცხლე, ყველამ შეიტყო, რომე თურმე იქინეც კი მეითლება, სადაც არ ფიქრობ.

როცა მთავრობა ყაჩაღებს ეძებდა, იგინი სერგიესას იყვენ. აძლია და აძლია თავისიანებს ქაღალდები და ძურწეს ფულები.

გაგვიწვია ტყეში... გვახევია თხემლაის ძელები—სახალხო სახლი ავაშენოთო; დავამზადეთ მასალა, ამოგვათრაქვია ტყიდან ზოგი ზურგით, ზოგი ურმით... უსტის მეტი არაფერი გვაკლიაო... და დედავ, გევიხედე და აი მასალა სერგოს თვითონ წაულია და დიმიტრაის დატოვებულ ჯარგვალაის ადგილზე გამოუჭიმია ოდა. მასალა იოლად შეიძინა, მარა ახლა იმას არ მკითხავ, ოდის ასაშენებელი ფული სად იშოვა?!

ოდის აშენებაში სულ იოლათ გამოვიდა: ნატანებოზურგეთის რკინისგზის შავი მუშაობისათვის ყველა გაგვიწვიეს... გამწვევი სერგიეი იყო. მეც წავედი ბერიკაცმა. ჩვენ, რომ ამფერი საქმე გადაგვწყდა, სერგიამ უსტაუსტა კაცები შამეინახა და სამაგიეროთ ათ-ათი დღეი მის საოხრე სახლზე ამუშავა.

ეხლა ყველამ შეიტყო, რომე, თურმე სერგიას ფარა არ ენდობა და არც საზოგადო საქმე, რავარც კატას კუპატი.

უთმინეს, უთმინეს და მერე ვინცხამ ყველა აგი მისი სიავე სდლლიზა გაზეთში. ყველას შიეშინა:—დეილუპა დამწერიო, მარა დამწერის რა მოგახსენო და სერგიეი კი ბიძგი-ბიძგით გამოაგდეს ჯერ აღმასკომიდან და მერე ააქუცეს მანდატი:—აგი პატიოსან კაცს ეკუთნის,--შენდა შეცდომით მოუცემიანო.

ვიცოდე, ვინ გასწერა გაზეთში, კეკალ შუბლზე ვენთხვევი, მარა ვერ შევიტყვე: ზოგი ამბობს:—მუშკორიაო, ზოგი—გლეხკორიაო, ზოგი—პარტკორიაო და ზოგიც—ახკორიო. ამფერი გვარის კაცი ჩვენს სოფელში რომ არ არის, აგი ქე ვიცი, და ჩემი დაბნევა უნდებიან... შეიძლება, სერგიეის ჩაჩუტიც ვგონივარ ვინმეს.

არა, სასაცილო იგია, რომ მაინც არ იქნა და არ მოშორდა, რაცხა წიგნის ყდა აქვს იმას; გეიხედავ და ქი აქვს ღლიავში გამოკვეხებული.

აგი ყოლიფერი კაი, მარა საკვირველია: რეიზა დეიგვიანა ამდენ ხანს ვინცხა კანტროლია?—უცდით და არ იქნა მისი მოსვლა; მარა ალბათ კიდევ ბევრი დააგვიანდეს,—სერგიეისნაირი საკანტროლო ცოტა ხომ არ იქნება ამ ცოდვილ ქოყანაზე?

„ტურა-კუდურა“.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბინის კრიზისის მოგვარება

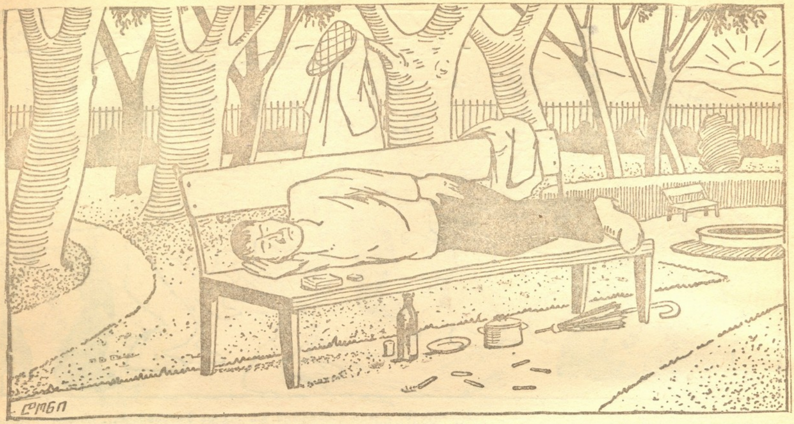

ცნობათა მიღება

„მეჩისტე“-ს (ახალციხის მაზრაში). თქვენი გამოგზავნილი მასალა არ გამოგვადგა. მოგვაწოდეთ ცნობები ადგილობრივ ცხოვრებიდან და ილიუსტრაციები, როგორიც იყო თქვენს პირველს წერილში.

ხასანას (სამება). თუ კიდევ არიან ისეთი ბრიყვები, რომ ძველბეურად პატივს სცემენ მღვდელ-დიაკონს, ჩვენ არაფერს ვეუბნებით

მღვდელ ეფანე ხონელიას, რომელსაც
დაუვარცხნია წვერია
და ამბობს: უნდა ვიგემო
ინდაურისა წვენია.
არც ის არის საკვირველი, თუ:
სამსონი ხალათს ისწორებს,
ის ძველი დიაკონია.
კვლავ გავსუქდებით, შევიძენთ,
რაც დაგვეკარგა ქონია.

ასეთივე ხვედრი ხვდა თქვენს დანარჩენ წერილებსაც.

ტლაკვი-ლიპურტაძეს (ვანი). თქვენ გვწერთ, რომ:

ლადიკო მუშებს უთითებს:
— იაგორთან წაბრძანდით...
თვით იაგორ-ლადიკოსკენ:
— ლადიკოსკენ წაბრძანდით.

ჩვენ მივუთითეთ თქვენს წერილს:—**შენ გოდორში ჩაბრძანდით.**

ეპსილონს (საჯავახო, ვაზის-უბნის სანერგე). თუ კი თქვენი გამგე, რომელიც

სახლებს ათს ქირაობს მთებზე და ვაკეზე
და სუყველას იხდის ტრესტის სახელზე,—
მაგრამ, მიუხედავად ამისა,
სამკითხველოსათვის უარი უთხრა მუშებს
და მათრახით ხელში უჩვენებდა მუშტებს...
უარი უთხრა გაზეთს; საწყობებში ყრიან,
სადაც წაუკითხავს მას თაგვები ღრღნიან,—

თქვენც აიღეთ და მასეთი გამგე სადმე შორს გადარგით.

ახალგაზრდა ციგანს (კვინცხი, ზუგდიდის მაზრა).

ალმასკომის თავმჯდომარე
ზაქარია სახურია.
კაცი სწორედ იგი არის,
ქუდიც იმას ახურია.

მაგრამ ეს თქვენი თავმჯდომარე მარტო ლექსში ყოფილა რითმისათვის მოსახმარი და სხვა კი არაფერში.

ბიჭუნას (ბახვი). მივიღეთ, მაგრამ არ დაიბეჭდება.

ყანწის (ლაგოდეხი). ჩვენც გეთანხმებით, რომ სკოლის გამგეს, რომელიც დათვრება და

მაგიდას ფეხებს დაამტვრევს,
ტახტის ფიცარი ტყდებაო,—
ასეთსა სკოლის გამგესა
პანღური მოუხდებაო.

ნიჩაფი (ქუთაისის მაზრა, სოფ. სიჩხეთი). კარგათაც მოქცეულა მამაო თადეოზ, თუ მამას, რომელმაც

გამოზარდა თადეოზი და ხუცური შეასწავლა
რომ სიბერის ჟამსა მისთვის მიერთმია ცოტა ტაბლა.
მაგრამ ეხლა თადეოზი მამას უცბად გამოეყო,
რადგან ცოტა ტაბლა მისცეს და თვითონ მას აღარ ეყო.
ნაკვეთ მიწის გაყოფაზე მოუვიდათ ლაპარაკი
და სწორედ ამ ნიადაგზე მოხდა ცოტა ფათერაკი:
მღვდელი მიწის კაი ნაჭერს სულ თავისთვის იტოვებდა,
მოხუც მამას კი მაგივრად კლდე-ხრიოკებს უტოვებდა.
მაგრამ მამამ არ ინება მიწის ასე გაყოფა
და ამიტომ თადეოზმა თოხით თავი გაურთოფა.
სტირის ნიკო: ახი არის... ხუცური რად შევასწავლე...
თოხით მკლავდა მოხუც მამას... მას ვეგონე ალბად
სავლე *).

გეხვეწები, ტარტაროზო, მაგიერად მიმსახურო
და თადეოზს ამისათვის ზურგი როზგით გავუხურო.

დაიცადეთ, თადეოზის შვილი შეასრულებს თქვენს სურვილს.

*) სავლე მოციქულია, რომელიც ქვით ჩაჰქოლეს.

პ. სევდიანს (ახალს-ენაკი). ტრიფონ უტვინოშვილი, რომელსაც თქვენ დასცინით, თქვენი თანამეგვარე უნდა იყოს; ამა სამტკიცებს თქვენი წერილი.

„ვერმიცანის“ (ქუთაისი). არ გვინდა გიცნობდეთ. ასოები მართლაც რომ ვერ ვიცანით. სიცრუეს გრძელი ფეხი აქვს.

ვერსტატს (აქ). თქვენს წერილს დავბეჭდავთ, თუ კი თქვენ თან გაჰყვებით მას ყველა ჩვენს მკითხველთან და წაკითხვის დროს შეეხვეწებით გაიცინონ თქვენს წერილზე.

ოლოლეს (ფოთი). შე კაი კაცო, დამჯდარიყავით სახლში! რა მოგაბრძანებდათ. სიმშილით ვიხოცებითო... თუ კი თქვენი მდგომარეობა მაგრეა, რაღა სიცილის თავი გაქვთ!

ბუტა-რაჭველს (აქ). ნახეთ ჩვენი პასუხი ვერსტატისადმი (თქვენს ზემოდ მეორე) და მიიღეთ ცნობათ. ზარალს აგინაზღაურებთ: რედაქციაში შეგიძლიათ მიიღოთ რვა გვერდი ქაღალდი, რომელიც თქვენ ასე უმოწყალოთ გაგიფუჭებიათ. ცნობა დასამუშავებლად გადავგზავნეთ უფსკერო გოდორში.

მეხის (ფოთი, ნახუტური). სრული უფლება აქვთ ქალებსაც; მათ შეუძლიათ დათვრენ და იჩხუბონ. განა მამაკაცებზე ნაკლებ ისახელეს თავი ერასტის ქორწილში?

იმათ შორის აქ ივლიტემ თავი ისახელა.
ყმაწვილს თავი გაუტეხა მიპარებით ნელა.
და ნუ იტყვით: ანეტასაც ჩხუბის ჰქონდა ხოში,
ჩვენს არსენას დარდიმანდათ ყბაში არტყა ქოში.
გულმსოფლმა არსენამაც ხელი სტაცა ქალსა.
ჩხუბი გაჩნდა ხელჩართული, ვერ ვასწრებდით თვალსა.
ბაბულიმ და ჩვენმა ანნამ ხელი იკრეს თმაშ[illegible]
და ამ ჩხუბში ჩაერიენ; ხალხს ტუფლს სცემდნენ თავში.

და ბოლოს კი გაიმარჯვა ჯგუფმა ჩვენი სიძის.
(ან რა გიჭირს, თუ იმედი გაქვს ძმისა და ბიძის),
ულოცავდნენ გამარჯვებას: გამარჯვება, „ზრასტი“,
აწ ლეკური დაუაროთ, ჯან სიძევ ერასტი...

მხურვალე მონაწილეობა მიუღიათ ქალებს და რაღას ერჩით! ვერ დავბეჭდავთ.

ზლუდრისუბნელს. კარგად გცოდნიათ, რომ:

რუსთაველი დიდია
სიგრძით, სიგანითა...

და სწორედ ჩვენი გოდორიც მაგის მსგავსია. თუ არ მოგვეშველეთ, რითი ავამსოთ!?

ჯოჯოხეთს (სორმონი). ტყვილად გგონიათ, რომ ტარტაროზს მღვდლები უყვარს ჩასახრამუნებელად. დამპალ ლეშს ზაფხულობით საზიზღარი, მიუკარებელი სუნი აქვს.

ზ. ჭანტურიას (სუფსა). ვადასტურებთ, რომ ჟურნალ „ტარტაროზი“-ს № 57-ში **ოლოლეს** ფსევდონიმით მოთავსებული ცნობა არ გეკუთვნის თქვენ და ავტორი სხვა არის. ჩვენც ვუკრძალავთ მას სხვისი ფსევდონიმის მითვისებას.

ფიჩხის-ჯვარელს. არ დაიბეჭდება.

მჯილს. გაუგებარია წერილის შინაარსი. სად ხდება ეს ამბავი? არ დაიბეჭდება.

გურულს (ქვენო-ბანი). კარგადაც მოქცეულა. ყველა რომ „კომსომოლისტკა“-სავით მოიქცეოდეს, მაშინ მარჩიელი ტყავს არ გააძრობდა სოფელს.

შეცდომის გასწორება: ჟურ. „ტარტაროზი“-ს წინა ნომერში (58) მოთავსებულია ეს სურათი წარწერით: „ზუგდიდი-ქუთაისის დილიჟანი. უნდა იყოს.

ხონი—ქუთაისის დილიჟანი

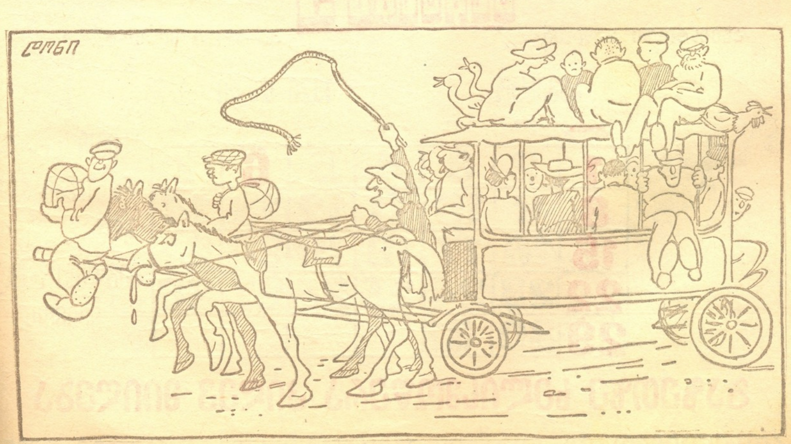

შეცდომა გაკეთებულია კორექტორის დაუდევრობით, თუმცაღა იგი ამტკიცებს, რომ შეცდომა განგებ გაუშვა, რადგან ზოგიერთი შეცდომა (და ამ შემთხვევაში ესეც) სახუმაროა და ამიტომაც მისაღები.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

აგვისტოში ყველამ გამოიწერეთ

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

გაზეთი მუშა

და

ჟურ. ტარტაროზი

თვეში ღირს ოთხმეტი შაური.

ტარტაროზი

აგვისტოში გამოვა ტარტაროზი-ს ხუთი ნომერი,

აგვისტო 1926 წელი

კვირა	ორშ.	სამშ.	ოთხშ.	ხუთშ.	პარ.	შაბ.
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ასეთი მოვლენა იშვიათად ხდება. ისარგებლეთ შემთხვევით.

გაზეთზე ხელისმოწერა კიდევ მიიღება

პროვინციებმა და დაბებმა მიმართეთ ადგილობრივ ჩვენს განყოფილებებს და რწმუნებულებს.

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრ. კომიტ. სტამბა, კამოს ქ. 6 8.